

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 106/05

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. apríla 2005 predbežne prerokoval sťažnosť M. H., bytom B., ktorou namietal porušenie jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 11 C 406/00 v spojení s konaním vedeným na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 5 Co 131/04, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. apríla 2005 doručená sťažnosť M. H., bytom B. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej tvrdí, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 11 C 406/00 v spojení s konaním vedeným na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pod

sp. zn. 5 Co 131/04 došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol tieto podstatné skutočnosti a dôvody:

«Týmto podávam Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na začatie konania pre porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 11 C 406/00 v spojení s postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 131/04.

Krajský súd sa v odvolacom konaní nezaoberal prehodnotením a prejednaním mojich námietok a listinných dôkazov vyvracajúcich rozhodnutie Okresného súdu Bratislava II, uvedených a dôkazne preukázaných v mojom odvolaní proti rozsudku Okresného súdu (príloha č. 1) ktorý na základe nesprávneho právneho posúdenia a nevzatia do úvahy všetkých aspektov významných na posúdenie veci v podstate prejednával skutkový stav, ktorý nebol právne opodstatnený, podložený a preukázaný, čím v zmysle § 205 ods. 2 písm. d) a f) O. s. p. dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a k nesprávnemu posúdeniu veci, ktoré aplikoval vo svojom rozhodnutí.

Nevzal do úvahy moju finančnú situáciu a zárobkové možnosti a finančné príjmy jednoznačne preukázané daňovými priznaniami predloženými za spätné obdobie takmer 9 rokov. (...)

Odvolačný súd v zdôvodnení svojho rozsudku na strane č. 2 v odseku č. 5, tvrdí, že preskúmal vec v medziach podaných odvolaní podľa § 212 ods. 1 O. s. p. na odvolacom pojednávaní § 214 ods. 1 O. s. p. a dospel k názoru, že ani jedno z odvolaní nie je dôvodné. (príloha č. 11)

S týmto výrokom odvolacieho súdu nemôžem súhlasiť nakoľko ho súd vyriekol bez riadneho preverenia mojich odvolacích podaní a na základe nesprávneho právneho posúdenia a nevzatia do úvahy všetkých aspektov významných na posúdenie veci § 205 ods. 2 písm. d) a f) O. s. p.

Na strane č. 3 v ods. 2 odvolací Krajský súd vo svojom zdôvodnení rozsudku uvádza:

Odvolací súd rovnako ako súd prvého stupňa mal za preukázané, že navrhovateľ prejavil predpoklady pre vyššie vzdelanie, než dosiahli jeho rodičia i keď sa vzápätí jeho štúdium skomplikovalo rodinou situáciou – chorobou matky a nedostatkom finančných prostriedkov tak, že bol nútený toto prerušiť. V tomto školskom roku už znova v štúdiu na vysokej škole pokračuje a tak oživenie vyživovacej povinnosti zo strany otca je namieste. Vzhľadom na to, že ide o vyživovaciu povinnosť medzi plnoletými, súd prvého stupňa správne určil jej počiatok dňom zahájenia konania (§ 98 ods. 1 Zák. o rod.).

Pokiaľ je 7-ročné neúspešné štúdium na dvoch vysokých školách a to dvojročné na Elektrotechnickej fakulte a päťročné na Stavebnej fakulte s trojročným štúdiom tretieho ročníku a s jeho 2-násobným opakovaním pri dosiahnutí žiadneho – nulového študijného výsledku pre odvolací Krajský súd korunným dôkazom o preukázaní schopnosti na výkon vysokoškolského štúdia a predpokladom dosiahnutia vyššieho vzdelania pána navrhovateľa než dosiahli jeho rodičia tak už nemôžem mať žiadny komentár k odbornej úrovni, správnosti a spravodlivosti právneho posúdenia ako i k vzatiu do úvahy všetkých aspektov významných na posúdenie veci § 205 ods. 2 písm. d) a f) O. s. p. odvolacím súdom. Myslím si že táto skutočnosť hovorí sama za seba a je priamym dôkazom úrovne právneho vedomia a činnosti odvolacieho senátu Krajského súdu. Tiež je toto konanie v rozpore s „Dobrymi mravmi“ § 75 ods. 2 Zák. o rodine č. 36/2005 Z. z.

Ďalej však ale veľmi zaujímavo s kontroverzným tvrdením odvolací súd ospravedlňuje túto skutočnosť chorobou matky a nedostatkom finančných prostriedkov, na základe čoho bol navrhovateľ vraj údajne nútený toto štúdium prerušiť, ale v tomto roku už vraj riadne pokračuje v štúdiu. Veľmi interesantný „Fakt a skutočnosť“ ku ktorej odvolací súd dospel lebo doposiaľ som nikde nevidel žiadny doklad o jeho prerušení štúdia v celom školskom roku 2003 – 2004 a tým, že sa riadne v tomto období zamestnal zanikol aj jeho nárok na výživné a aj moja vyživovacia povinnosť voči navrhovateľovi nakoľko zanikli zákonné dôvody pre jej vznik, čo znamená, že za študijný rok 2003 – 2004 mu neprislúcha žiadne výživné.

Odvolací súd zrejme si vedomý tejto skutočnosti toto obdobie vo svojom rozsudku nerieši a vôbec k tomuto faktu nezaujal žiadne záväzné stanovisko. V odbornom kruhu právnikov sa na takéto konanie súdu pozerá a hodnotí s tým, že súd svojím rozsudkom

vytvoril tzv. „Čiernu dieru“ a čaká sa na to či sa Pacient alias zákazník do nech chyťí alebo nie – ak áno potom môže nastúpiť „Exekútor“.

Ak by som napríklad v mojom prípade urýchlene po doručení rozsudku nezaplatil výživné nachádzajúce sa v tejto „Čiernej diere“ predstavujúce finančnú výšku 88 300,- Sk znamenalo by to, že môže nastúpiť exekútor a exekvovať mi majetok. Aby som predišiel tomuto zámeru, po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu som jednorázovo dňa 1. marca 2005 uhradil navrhovateľovi M. H. riadne výživné vo výške 72 300,- Sk a ročné výživné vo výške 16 000,- Sk. Tiež som uhradil trovy právneho zástupcu navrhovateľa vo výške 11 166,- Sk a 4 488,- Sk čo predstavuje celkom spolu sumu 103 954,- Sk (príloha č. 5).

Nakoľko som takúto finančnú sumu nemal bol som nútený založiť „Hypotéku“ na jediný majetok čo mám na nehnuteľnosť môj malý 1 izbový dom po starých rodičoch a vziať si pôžičku vo finančnej výške 200 000,- Sk aby som pána navrhovateľa mohol vyplatiť a vyhnúť sa tak exekúcii (príloha č. 6, č. 7, č. 8). Túto pôžičku musím splácať štvrťročne po 25 000,- Sk, čo predstavuje mesačne 8 300,- Sk.

Týmto odvolacím súdom vynúteným činom som sa však dostal do takej zlej finančnej situácie, že mi na živobytie nezostávajú žiadne finančné prostriedky. Súčasne však musím vyživovať moju nezamestnanú manželku a aj jej neplnoletú dcérku s ktorými žijem v spoločnej domácnosti a na ktorú jej otec neprispieva žiadnym finančným príspevkom – neplatí výživné.

Na strane č. 3 v ods. 4 Krajský súd vo svojom zdôvodnení rozsudku uvádza:

Na druhej strane od odporcu vzhľadom na jeho vek, vzdelanie a majetkové pomery sa dá spravodlivo požadovať, aby základné potreby študujúceho syna kryl i za cenu vyššieho pracovného úsilia. Odvolací súd vôbec nevzal do úvahy môj vek 52 rokov a môj už dlhodobejšie sa zhoršujúci zdravotný stav a dlhodobé liečenie arteriálnej hypertenzie, hyperlipoproteinémie, poruchy glukózovej tolerancie a „Diabetes mellitus“ – tzv. cukrovku, slabnúci zrak 2 dioptrie. (príloha č. 9) Moje pracovné schopnosti a možnosti z dôvodu nielen môjho veku ale najmä zo zdravotných dôvodov sa znižujú a stále viac začínam byť odkázaný na pomoc iných ľudí, ktorú však od pána navrhovateľa očakávať nemôžem. Opätovne súdom veľmi spravodlivé posúdenie potvrdených a preukázaných skutočností. (...)

1. *Vynesením kontroverzného nespravodlivého rozsudku na základe nesprávneho právneho posúdenia a nevzatia do úvahy všetkých aspektov významných na posúdenie veci § 205 ods. 2 písm. d) a f) O. s. p.*
2. *Súd nerozhodoval na základe riadne a dôkladne zisteného a preukázaného skutočného stavu vecí a na základe riadneho preverenia všetkých dôkazov § 153 ods. 1 O. s. p.*
3. *Odvolací súd hoci to i sám konštatuje na strane č. 3 ods. 2 v odôvodnení svojho rozsudku nevezal do úvahy skutočnosť že navrhovateľ nenavštevoval školu v školskom roku 2003 – 2004 a i časť z obdobia školského roku 2002 – 2003 a že za toto obdobie mu neprislúcha výživné vzhľadom k jeho dlhodobému zamestnaniu v tomto období vo firme ZIPP a ďalších firmách v tomto období ku ktorému sa sám priznáva v opakovanej žiadosti o povolenie už opakovaného 3-ieho ročníka a i napriek tejto skutočnosti ma nechal vyplatiť navrhovateľovi výživné za toto obdobie vo výške 88 300,- Sk čím mi spôsobil priamu majetkovú ujmu.*
4. *Týmto nespravodlivým konaním súdu som bol nútený „Hypotékou,, založiť môj jednoizbový dom a vziať si pôžičku aby som mohol navrhovateľovi jednorazovo vyplatiť toto neprislúchajúce a neoprávnené výživné.*
5. *Nerešpektovaním skutkového stavu vecí najmä mojej finančnej situácie odvolacím súdom v čase vyhlásenia rozsudku § 154 ods. 1 O. s. p. ktorý je pre rozsudok v čase jeho vynesenia rozhodujúci mi odvolací súd spôsobil majetkovú i nemajetkovú ujmu, nedostatok prostriedkov na živobytie a priviedol ma do stavu právnej neistoty, hmotnej núdze ohrozenia životného bytia a hrozby straty príbytku čím ohrozil životné istoty a potreby pre riadny život celej mojej rodiny t. j. dvoch dospelých ľudí a jedného maloletého dieťaťa.*
6. *Svojím nedôsledným konaním odvolací súd umožnil navrhovateľovi neoprávnene poberať výživné i v čase jeho denného nenavštevovania školy a v čase výkonu zamestnania a tak sa obohacovať na úkor mojej osoby a rodiny.*
7. *Odvolací súd taktiež nevezal na zreteľ môj vek a najmä môj súčasne zhoršujúci sa zdravotný stav a z neho vyplývajúce existenčné, bytostné a finančne zvyšujúce sa náklady na potrebu zabezpečenia riadneho plnohodnotného života a potrebu*

odkázania mojej osoby na pomoc iných ľudí, ktorá sa bude so zhoršujúcim zdravotným stavom a pribúdajúcim vekom stále zvyšovať.

S poukázaním na uvedené skutočnosti navrhujem, aby Ústavný súd vydal tento nález:

- 1. V predmetných konaniach Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 11 C 406/00 v spojení s postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 131/04, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušené bolo.*
- 2. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave vedené pod sp. zn. 5 Co 131/04 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie. (...)*

Nakoľko konaním Krajského súdu v Bratislave a Okresného súdu II v Bratislave boli porušené moje práva zaručené mi Ústavou Slovenskej republiky čl. 127 ods. 1 a porušené právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako i vysoká ujma spôsobená mi právnou neistotou, a vysokou ujmou na mojej osobe v podobe zhoršenia môjho zdravotného stavu spôsobeného stresami a z tohto dôvodu i predpokladaným skrátením trvania plnohodnotného života mojej osoby vyvolaným nespravodlivým súdnym konaním ako i straty životnej istoty, obydli a ohrozenia životných istôt rodiny dvoch dospelých osôb rodičov a jedného maloletého dieťaťa a osobnej ujmy v podobe vysokého stupňa zníženia kvality rodinného života žiadam, aby mi Ústavný súd Slovenskej republiky priznal primerané finančné zadosťučinenie v súlade s čl. 127 ods. 3 z vyššie uvedených dôvodov a dôvodov uvedených na strane č. 10 v bodoch 1 až 7 tohto návrhu vo finančnej výške 450 000,- Sk.»

Sťažovateľ doručil ústavnému súdu aj rozsudky okresného súdu z 15. decembra 2003 sp. zn. 11 C 406/00 a krajského súdu zo 7. decembra 2004 sp. zn. 5 Co 131/04, ktoré podľa názoru ústavného súdu majú význam pre predbežné prerokovanie jeho sťažnosti.

Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu z 15. decembra 2003 sp. zn. 11 C 406/00 vyplývajú tieto skutočnosti:

„Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, svedkyne J. H., oboznámil sa s listinnými dôkazmi - rodným listom navrhovateľa, potvrdeniami o štúdiu navrhovateľa v šk. r. 2000/2001, 2002/2003, 2003/2004, Živnostenským listom odporcu č. 5584/6/92 zo dňa 02. 06. 1992, Informáciou o užívaní a poskytovaní telefónnych služieb Globtel odporcovi, Daňovým priznaním odporcu k dani z príjmov fyzických osôb za r. 2000, 2001, 2002, Priznaním spoločnosti ASLO s. r. o. k dani z príjmov právnických osôb za r. 2000, 2001, 2002, podrobnou špecifikáciou mesačných nákladov navrhovateľa zo dňa 15. 08. 2002, Výpisom z listu vlastníctva č. 399 kat. úz. B. – R., spisom tunajšieho súdu sp. zn. 17 C /37/2003, opis príjmov J. H. za obdobie máj 2000 až október 2003, špecifikáciou mesačných nákladov navrhovateľa z 20. 05. 2002, opisom nákladov životných potrieb odporcu včítane dokladov o pravidelných mesačných úhradách nákladov zo dňa 26. 08. 2002, Výpisom z obchodného registra Okresného súdu Bratislava I spoločnosti ASLO s. r. o., fotokópiami poštových poukážok odporcu z júna a júla 2003 a z 18. 11. 2003 o úhrade sumy 21.000,- Sk navrhovateľovi, Údajmi o podnikateľskom subjekte z 01. 03. 1995, Inšpekčným záznamom zo 07. 08. 2003, spisom tunajšieho súdu sp. zn. 6 C/6/85, lekárskeym potvrdením o zdravotnom stave odporcu ...

Súd na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že návrh navrhovateľa je dôvodný. Navrhovateľ študuje na vysokej škole, nemá žiadny príjem, je odkázaný na svojich rodičov. Štúdium je finančne náročné najmä z hľadiska školských potrieb a pomôcok. Všetky výdavky mu hradí matka. Odporca mu poskytol na základe predbežného opatrenia vydaného tunajším súdom pod č. k. 11 C/406/2000-101 zo dňa 10. 10. 2002 v r. 2003 sumu 21.000,- Sk, túto sumu súd odpočítal od celkovej výšky ročného výživného.

Obaja rodičia majú vyživovaciu povinnosť iba voči navrhovateľovi. Odporca je spoluvlastníkom bytu, domu a pozemku, matka navrhovateľa je vlastníčkou bytu.

Súd výživné určené vo výroku tohto rozhodnutia má za primerané možnostiam a schopnostiam odporcu.

Zákon ukladá rodičom na svoje deti nielen prispievať ale ich aj živiť. Tejto povinnosti sa nemožno zbaviť paušálnym poukazom na zlé finančné pomery a presúvať povinnosti na druhého rodiča resp. na samo dieťa pripravujúce sa štúdiom na budúce

povolanie s tým, aby si zvolilo takú formu štúdia, v rámci ktorej bude mať možnosť si zabezpečiť potrebné finančné prostriedky.

Za odôvodnené potreby navrhovateľa okrem stravy, ošatenia, cestovného, kvalitnejších okuliarov potrebných so zreteľom na štúdium technického zamerania, možno považovať i také, ktoré odporca považuje za nadbytočné (kultúra, šport). Podľa názoru súdu vychádzajúc z predloženej špecifikácie nákladov navrhovateľa zakúpené oblečenie a hygienické potreby predstavujú bežný štandard vysokoškolských študentov u nás.

Súd mal za preukázané, že stav potrebnosti navrhovateľa predpokladaný v § 85 Zákona o rodine je daný. Súd vzal do úvahy jednak základné životné potreby navrhovateľa a náklady na tieto – stravu, dopravu, školské potreby, oblečenie, kultúrne a športové záujmy, tiež skutočnosť, že odporca je vo IV. ročníku štúdia v ktorom sú praktické cvičenia na ktoré si materiál zabezpečuje sám. Preto výživné určené odporcovi je podľa názoru súdu úmerné potrebám navrhovateľa. Pri jeho určovaní vychádzal súd z návrhu ako aj z rozšíreného návrhu navrhovateľa.

Súd je toho názoru, že majetkové pomery odporcu a životná úroveň mu dovoľujú, aby prispel na potreby navrhovateľa v určenom rozsahu a podieľal sa tak, na nákladoch súvisiacich s výživou navrhovateľa a jeho ostatnými potrebami.

Súd považoval za bezvýznamné z hľadiska majetkových pomerov tvrdenie odporcu o prechodnom bydlisku svojho otca v B., v dome, naviac bol to práve odporca, ktorý tvrdil, že pravidelne cestuje za ním do V. U.

Čo sa týka finančnej situácie odporcu tak ako ju preukazoval pred súdom podľa názoru súdu životná úroveň a jeho schopnosti a možnosti sú reálne vyššie než by zodpovedalo oficiálne jeho vykazovaným príjmom za posledný tri roky. A pokiaľ skutočné príjmy boli také nízke, bolo by potrebné vykonávanie neprosperujúceho podnikania a živnosti považovať za konanie podľa § 96 ods. 1 Zákona o rodine.

Odporca namietal možnosť hľadania si zamestnania osobnými poznatkami, že zamestnávateľa nemajú záujem o zamestnancov jeho vekovej kategórie, ale hľadajú mladších zamestnancov, neprodukoval však žiadne dôkazy o tom, že bol odmietnutý pri hľadaní zamestnania z dôvodu dosiahnutého veku.

K schopnostiam a možnostiam odporcu pri určení výšky výživného prihliadol súd aj na to, že v priebehu konania previedol bez vážneho dôvodu osobné motorové vozidlo na

svoju manželku, čo treba hodnotiť, že sa vzdal svojho majetkového prospechu. Taktiež tvrdenie odporcu, že z dôvodu nerentabilnosti ukončil nájom dielne v areáli Bytového podniku B. kde vykonával servis a opravy motorových vozidiel, považoval súd za účelové.

Z inšpekčného záznamu z hygienickej kontrolnej previerky vykonanej dňa 07. 08. 2003 v garáži vyplýva, že odporca na tomto mieste preberá medzi 8.00 hod. – 8.30 hod. zákazky, podľa dohody sa autá opravujú dodávateľským spôsobom resp. v dielni v servise B. Podľa týchto údajov odporca vykonáva servisnú činnosť v priestoroch bývalého Bytového podniku B. alebo v iných opravárenských priestoroch B. Súd o tejto skutočnosti nemal pochybnosti lebo uvedené údaje poskytol inšpekčnému orgánu samotný odporca.

Súd posudzoval návrh navrhovateľa tiež v súvislosti so zásadou, že deti majú právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. “

Krajský súd v odôvodnení rozsudku zo 7. decembra 2004 sp. zn. 5 Co 131/04, ktorým potvrdil prvostupňový rozsudok, uviedol:

„Odvolačí súd rovnako ako súd prvého stupňa mal za preukázané, že navrhovateľ prejavil predpoklady pre vyššie vzdelanie, než dosiahli jeho rodičia i keď sa vzápätí jeho štúdium skomplikovalo rodinou situáciou – chorobou matky a nedostatkom finančných prostriedkov tak, že bol nútený toto prerušiť. V tomto školskom roku už znova v štúdiu na vysokej škole pokračuje a tak oživenie vyživovacej povinnosti zo strany otca je namieste. Vzhľadom na to, že ide o vyživovaciu povinnosť medzi plnoletými, súd prvého stupňa správne určil jej počiatok dňom zahájenia konania (§ 98 ods. 1 Zák. o rod.).

Pokiaľ ide o rozsah obnovennej vyživovacej povinnosti, bolo výživné stanovené na dolnej hranici bežných potrieb vysokoškolača, ktoré nepresahujú základnú mieru nevyhnutných potrieb nutných pre život kultúrneho človeka a bude potrebné aby si ostatné potreby pokryl navrhovateľ sám zvýšeným úsilím napr. brigádnickou činnosťou.

Na druhej strane od odporcu vzhľadom na jeho vek, vzdelanie a majetkové pomery sa dá spravodlivo požadovať, aby základné potreby študujúceho syna kryl i za cenu vyššieho pracovného úsilia.

Odvolačí súd preto rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutých častiach ako vecne správny potvrdil (§ 219 O. s. p.). Rozsudok potvrdil v i časti súdom prvého stupňa určených splátok a to vzhľadom na finančné možnosti odporcu.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Takouto medzinárodnou zmluvou je aj dohovor, ktorý je v Slovenskej republike priamo aplikovateľný a má prednosť aj pred zákonmi (čl. 7 ods. 5 ústavy).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

V súvislosti s odmietnutím sťažnosti podanej proti postupom všeobecného súdu z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti ústavný súd zastáva názor, že o zjavnú

neopodstatnenosť sťažnosti podľa konštantnej judikatúry pôjde vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a právom, ktorého porušenie sa namietalo, prípadne z dôvodov, ktoré spočívajú v osobitnostiach konania (druhu civilného procesu) pred všeobecným súdom. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť považuje ústavný súd takú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 371/04).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Spravodlivé prejednanie veci sťažovateľa sa vo všeobecnosti týka procesnoprávnych stránok jeho veci vo vzťahu k priebehu konania, ktoré skončilo súdnym rozhodnutím. K všeobecným zárukám spravodlivého procesu podľa výkladu Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) patrí zásada „rovnosti zbraní“, kontradiktórnosť súdneho konania, právo osobnej prítomnosti a vyjadrenia k veci.

Podstata námietok sťažovateľa smeruje k tomu, že nebola dodržaná zásada „rovnosti zbraní“ z hľadiska spôsobu, rozsahu a hodnotenia vykonaného dokazovania v konaní pred okresným súdom aj krajským súdom. V tejto spojitosti treba uviesť, že sťažovateľ len vo všeobecnosti tvrdí, že sudy postupovali nespravodlivo *na základe nesprávneho právneho posúdenia a nevzatia do úvahy všetkých aspektov významných na posúdenie veci... Súd nerozhodoval na základe riadne a dôkladne zisteného a preukázaného skutočného stavu vecí a na základe riadneho preverenia všetkých dôkazov... Svojím nedôsledným konaním odvolací súd umožnil navrhovateľovi neoprávnene poberať výživné i v čase jeho denného nenavštevovania školy a v čase výkonu zamestnania.*

Európsky súd pre ľudské práva síce uznáva, že výber dôkazov je na účastníkovi konania, ale súd má široký priestor na to, ktoré dôkazy pripustí a vykoná a ktoré nevykoná.

Táto úvaha všeobecného súdu je obmedzená len tým, že nevykonanie dôkazov, resp. ich vykonanie v rozpore s názorom účastníka nesmie postaviť účastníka konania do evidentne nevýhodnejšej pozície, než v ktorej je druhý účastník konania (pozri najmä rozsudok de Haes a Gijssels v. Belgicko z 24. februára 1997, rozsudok Schenk v. Švajčiarsko z 12. júla 1988).

V judikatúre ESLP sa zásadne nepovažuje za možné, aby tento súd hodnotil dôkazy vykonané vnútroštátnymi súdmi, a preto mu ani neprislúcha, aby sa zaoberal skutkovými a právnymi omylmi týchto súdov, okrem prípadu, že by takéto omyly priamo viedli k porušeniu práv a slobôd chránených dohovorom (z poslednej doby napríklad rozsudok Dulaurans v. Francúzsko z 21. marca 2000). Rovnako ESLP vo svojej ustálenej judikatúre (napríklad rozsudok Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. januára 1999) zastáva názor, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sú založené, ale rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy veci, a preto musí byť posudzovaný osobitne pre každý posudzovaný prípad. Povinnosťou súdu však nie je uviesť v odôvodnení podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania. Odvolacie súdy sa preto môžu pri nevyhovení odvolaniu obmedziť na prevzatie odôvodnenia súdu nižšieho súdu.

Sťažovateľ predložil ústavnému súdu prvostupňový rozsudok v jeho veci (sp. zn. 11 C 406/00 z 15. decembra 2003), ako aj rozsudok krajského súdu, ktorým bol tento rozsudok v celom rozsahu potvrdený (sp. zn. 5 Co 131/04 zo 7. decembra 2004). Z obsahu odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že výroky rozsudku prvostupňový súd založil na rozsiahlom dokazovaní, ktoré vyhodnotil a vyvodil z neho aj právne závery. Odvolací súd nevyhovel odvolaniu sťažovateľa vo veci samej a stotožnil sa so skutkovými zisteniami, ako aj právnym hodnotením prijatým prvostupňovým súdom. Odôvodnenia oboch rozsudkov uvádzajú dostatočné skutkové aj právne dôvody, pre ktoré oba súdy rozhodli vo veci sťažovateľa. Tieto dôvody nie sú rozporné alebo svojvoľné a popisujú skutkový stav vytvorený na základe dokazovania, ktoré navrhli účastníci konania.

Hodnotenia dôkazov nevykazujú žiadne odchýlky od pravidiel logického uvažovania, ktoré by vyústili do nezrozumiteľného alebo nejasného záveru o zisteniach oboch súdov, z ktorých krajský súd v podstate prevzal skutkový stav, ako ho ustálil prvostupňový súd, a stotožnil sa aj s jeho právnym názorom.

Z rozsudkov nevyplývajú ani žiadne také omyly, ktoré by viedli k priamemu porušeniu zásady „rovnosti zbraní“ obsiahnutej v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Odôvodnenia oboch rozsudkov navyše reagujú v potrebnej miere aj na námietky sťažovateľa, ktoré sa týkali obnovenia vyživovacej povinnosti, jej rozsahu a možností a schopností sťažovateľa platiť výživné v určenej výške.

Sťažovateľ neuviedol žiadnu konkrétnu skutočnosť, ktorá by bola preskúmateľná vo vzťahu k tomu, že ho súdy znevýhodnili pri uplatňovaní jeho procesných práv alebo plnení procesných povinností. Takáto skutočnosť nevyplýva ani z predložených rozsudkov. Sťažovateľ tvrdí len to, že došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu a nezohľadneniu všetkých aspektov významných pre posúdenie jeho veci. Jeho subjektívny názor na právne hodnotenie veci a na rozsah skutkových zistení však nemá podľa názoru ústavného súdu v posudzovanom prípade žiaden vecný súvis so zásadou „rovnosti zbraní“, a preto ani s možným porušením čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Preto ústavný súd odmietol jeho sťažnosť už po predbežnom prerokovaní pre zjavnú neopodstatnenosť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).